มนต์ชัย สมบูรณ์พงษ์ 2553: การใช้ที่ดินของเกษตรกรเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอำเภอ วังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาวิชาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศาสตราจารย์โสภิณ ทองปาน, Ph.D. 88 หน้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และระบบการเกษตรของ เกษตรกรในตำบลวังน้ำเขียว และตำบลไทยสามักคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาที่เข้าร่วมให้บริการ การท่องเที่ยว 2) ทราบถึงเหตุผลและแรงจูงใจในการเข้าร่วมให้บริการการท่องเที่ยว รวมทั้งจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวในแปลง ชมผัก ผลไม้ และชีวิตความเป็นอยู่ และทราบผลกระทบ ต่อครอบครัวและชุมชนและ 3) ทราบปัญหา อุปสรรคของการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยคนในพื้นที่ ตำบลวังน้ำเขียว ตำบลไทยสามักคี และความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรในอำเภอวังน้ำเขียวที่เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จำนวน 57 ครัวเรือน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ใด้มาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม สำเร็จรูปทางสังคมสาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรอายุเฉลี่ย 49.46 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยใน หมู่บ้านเฉลี่ย 24 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 กน แรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 3 กน สมาชิกในครัวเรือน ให้บริการที่พัก (โฮมสเตย์) แก่นักท่องเที่ยว รายได้หลักของครอบครัวมาจากการรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ย 173,912.25 บาท มีพื้นที่ทำกิน เฉลี่ย 16.95 ไร่ พื้นที่บ้านเฉลี่ย 2.66 ไร่ ลักษณะการถือครองที่ดินทำกินเป็นของ ตนเอง พืชที่ปลูกเป็นประจำได้แก่ ข้าวโพด มันสำปะหลังไม้ผลไม้ขืนต้น พืชผักธรรมดา ผักปลอดสารพิษ ไม้ดอก ไม้ประดับ และเลี้ยงเปิดไก่

เกษตรกร เริ่มให้บริการครั้งแรกระหว่าง ปี 2546 – 2550 บุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจในการให้บริการคือ เพื่อนบ้าน กิจกรรมที่ให้บริการคือ สวนองุ่น เปิดให้บริการในช่วงเดือนพฤศจิกายน – มกราคม เปิดให้บริการ ท่องเที่ยวเพราะมีผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวใด้ซื้อเป็นที่ระลึก เหตุผลที่นักท่องเที่ยวสนใจในการบริการ ว่า เป็นทางผ่านไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ รวมทั้งอำเภอวังน้ำเขียว ระยะทางจากตัวอำเภอถึงกิจกรรมท่องเที่ยว เฉลี่ย 11.12 กิโลเมตร ลักษณะของถนนหรือทางเข้าสวน/ไร่มีลักษณะเป็นถนนลาดยาง มีความสะดวกจากการ เดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดหาให้นักท่องเที่ยวที่มาพักคือ ที่นอน อุปกรณ์ เครื่องครัว ค่าบริการต่อคนเฉลี่ย 136.84 บาท ค่าบริการต่อวันเฉลี่ย 229.83 บาท ค่าบริการอาหารเฉลี่ย 47.02 บาทต่อมื้อ ช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวพักคือมกราคม – กุมภาพันธ์ สิ่งที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อการบริการ ห้องพักคือ ประทับใจในการให้บริการ ประสบปัญหานายทุนเข้ามากว้านซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างรีสอร์ท รองลงมา บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และให้ข้อเสนอแนะในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่า ควรส่งเสริม การท่องเที่ยวและให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการตลอดทั้งปี รองลงมา อยากให้หน่วยงานรัฐบาลเข้ามาสนับสนุน เพื่อให้สมาชิกโฮมสเตย์เพิ่มมากขึ้น

Monchai Somboonpong 2010: The Use of Farm Land for Agricultural Tourism in Wang Nam Kheo District Nakhon Ratchasima Province. Master of Science (Sustainable Land Use and Natural Resources Management), Major Field: Sustainable Land Use and Natural Resources Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Professor Sophin Tongparn, Ph.D. 88 pages.

This research aims to 1) study socio - economic status and agricultural system of agriculturalists in Wang Nam Kheo Sub - district and Thai Samakkhi Sub - district, Wang Nam Kheo District, Nakhon Ratchasima Province who provided tourism services, 2) to know reasons and motivations of providing tourism service of agriculturalists including these from associated agencies, field visiting of tourists and impacts toward agriculturalists' family and community and 3) know problems, constraints and opinion about Ago-tourism from people who live in Wang Nam Kheo Sub - district and Thai Samakkhi Sub – district. The population is members of 57 households who live in Wang Nam Kheo, participating in Agro-tourism activities, selected by purposive sampling technique. Data were collected through questionnaires, evaluated by using computer program. Analytical statistics included the percentages, the arithmetic mean and the standard deviation. The result could be summarized as follow;

Most of agriculturalists aged average 49.46 years old, completed primary education, lived in town for average duration of 24 years, had average 4 family members and average 3 household labors. Family's major income was from working as employee about 173,912.25 baht a year. They owned average 16.96 rai of agricultural land while owned average 2.66 rai of house area. They usually cultivated corns, cassavas, fruits, vegetables, organic vegetables, flowers and poultry. The ago-tourism was begun between the years 2003-2007. Neighbor, was their motivation to provide agro-tourism service. While vinery tour was opened to visit during November – January, they also provided many kinds of souvenirs for sale. The reason that attracted tourists was this area could be a passage way to other tourism spots, distance from city to provided tourism spot was average 11.12 kilometers, a good condition of asphalt road and entrance which made farm easier to access. The provided facilities for home stay were mattress and kitchen utensils with 136.84 baht per person for average service charge or 229.83 baht per day while average food expense was 47.02 baht per meal. The high season duration for agro-tourisms was from January to February. Tourists was highly pleased with services from staffs. Their problems were many capitalists buying land for resort construction and water shortage. The sample suggested that there should be agro-tourism promotion to draw tourists all the year and government agencies should support more home stay.

		 /	_ / _	
Student's signature	Thesis Advisor's signature			